

EIROPAS PARLAMENTS

2004

2009

Sesijas dokuments

7.6.2006

B6-0335/2006

REZOLŪCIJAS PRIEKŠLIKUMS

Pamatojoties uz jautājumiem B6-0209/2006 līdz B6-0220/2006 un B6-0222/2006 līdz B6-0223/2006, uz ko sniedz mutisku atbildi

Ievērojot Reglamenta 108. panta 5. punktu,

iesniedza

- *Karl-Heinz Florenz, John Bowis, Anders Wijkman un Françoise Grossetête* PPE-DE grupas vārdā
- *Anne Ferreira un Guido Sacconi* PSE grupas vārdā
- *Chris Davies* ALDE grupas vārdā
- *Satu Hassi, Elisabeth Schroedter, Carl Schlyter un Friedrich-Wilhelm Graefe zu Baringdorf* Verts/ALE grupas vārdā
- *Jonas Sjöstedt* GUE/NGL grupas vārdā
- *Liam Aylward, Alessandro Foglietta un Adriana Poli Bortone* UEN grupas vārdā
- *Johannes Blokland*

par pārskatīto Noturīgas attīstības stratēģiju

Eiropas Parlamenta rezolūcija par pārskatīto Noturīgas attīstības stratēģiju

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā Noturīgas attīstības stratēģiju, ko Eiropadome pieņēma Gēteborgā 2001. gadā, un Johannesburgas Rīcības programmu, ko pieņēma 2002. gada pasaules augstākā līmeņa sanāksmē noturīgas attīstības jomā,
 - ņemot vērā Komisijas paziņojumu par Noturīgas attīstības stratēģijas pārskatīšanu: rīcības platforma (KOM(2005)658 galīgā redakcija),
 - ņemot vērā 2005. gada 16. un 17. jūnija Eiropadomes secinājumus un Parlamenta iepriekš pieņemtās rezolūcijas,
 - ņemot vērā Komisijai un Padomei uzdotos mutiskos jautājumus,
 - ņemot vērā Reglamenta 108. panta 5. punktu,
- A. ņemot vērā noturīgai attīstībai neatbilstošas tendences daudzās jomās, piemēram, zemes un zemes resursu izmantošanā, transportā, klimata izmaiņu jomā, zivsaimniecībā, fosilā kurināmā izmantošanā un bioloģiskās daudzveidības izsmelšanā;
- B. uzsverot trīs centrālo un savstarpēji saistīto mērķu, t.i., vides aizsardzība, sociālā vienlīdzība un kohēzija, kā arī ekonomiskā izaugsme, nozīmību un nepieciešamību nodrošināt, ka šie trīs noturīgas attīstības elementi tiek pienācīgi integrēti un īstenoti ES un pasaules mērogā;
- C. ņemot vērā politikas veidošanas principus, kuriem jābūt noturīgas attīstības pamatā, jo īpaši dzīves kvalitāti un vienas un dažādu paaudžu solidaritāti;
- D. uzsverot vajadzību pāriet uz sabiedrību, kuras pamatā ir noturīgas attīstības principi un kurai tādēļ vajadzīga ilgtermiņa politika ar mērķi vairs nesaistīt ekonomisko izaugsmi ar dabas resursu izmantošanu;
- E. tā kā ievērojama daļa Eiropas iedzīvotāju turpina saskarties ar tādām nopietnām ekonomiskām un sociālām problēmām kā nabadzība, bezdarbs un sociālā izslēgšana un tā kā cilvēkiem, kas ir vismazāk sociāli aizsargāti, bieži nākas dzīvot sliktos sociālos un vides apstākļos, piemēram, sliktas kvalitātes mājokļi, veselības problēmas utt.; ņemot vērā arī būtiskās demogrāfiskās situācijas izmaiņas Eiropas Savienībā un pretējas tendences vismazāk attīstītajās valstīs;

I. VISPĀRĒJS NOVĒRTĒJUMS

Tālejošu mērķu trūkums

1. izsaka nožēlu par to, ka nav vērojami panākumi Gēteborgā 2001. gadā pieņemtās Noturīgas attīstības stratēģijas izstrādē un īstenošanā;
2. uzskata, ka Komisijas rīcības platforma attiecībā uz Noturīgas attīstības stratēģiju ir pārāk piesardzīga un vāja un tās pašreizējā formā nepanāks sabiedrības viedokļa mobilizāciju un politikas veidotāju rīcību saistībā ar svarīgākajiem veicamajiem uzdevumiem;
3. tomēr atbalsta Austrijas prezidentūras vērtīgo darbu, no jauna cenšoties īstenot Noturīgas attīstības stratēģiju, stiprinot Komisijas priekšlikumus, apkopojot pašreiz noteiktos mērķus un rādītājus vienotā un labāk saskaņotā sistēmā, kā arī cenšoties attīstīt dažus jaunus jēdzienus;

Saikne ar Lisabonas stratēģiju

4. uzskata, ka tādu īsu stratēģiju kā Kārdifas, Lisabonas un Gēteborgas stratēģija pieņemšanai ir samērā maza vērtība, ja vien tās nav savā starpā pienācīgi saistītas un netiek uzskatītas par vienota un visaptveroša procesa dažādiem aspektiem;
5. šajā sakarā izsaka nožēlu, ka Lisabonas stratēģiju nepamatoti uzskata par stratēģiju, kuras galvenais mērķis ir ekonomiskā konkurētspēja un darba vietu radīšana, vides mērķus uzskatot par sekundāriem; tā kā Noturīgas attīstības stratēģiju (NAS) arī nepamatoti uzskata par tādu, kura pamatā attiecas uz vides mērķiem un nevis nabadzības izskaušanu un ekonomisko ilgtspējību;
6. tādēļ vērš uzmanību uz daudzajiem jaunās Noturīgas attīstības stratēģijas un Lisabonas stratēģijas papildu elementiem, piemēram, konkurētspējas uzlabošana, jaunu un labākas kvalitātes darba vietu radīšana, labāka sociālā integrācija, vides aizsardzība un risku novēršana;
7. tādēļ ierosina veikt pasākumus abu šo stratēģiju apvienošanai vai nodrošināt, ka tajās paredzētos pasākumus pienācīgi saskaņo, izmantojot vienotas vai saderīgas uzraudzības un pārskatīšanas procedūras;
8. turklāt kā konkrētu pasākumu Lisabonas un Noturīgas attīstības stratēģijas integrēšanai ierosina par līdzekli izaugsmes, nodarbinātības un eksporta palielināšanai Lisabonas stratēģijā izmantot nepieciešamo enerģētikas un transporta sistēmu pārveidi, kuras pamatā jābūt transporta pieprasījuma skatīšanai atsevišķi no ekonomikas izaugsmes un kravu pārvadājumu novirzīšanai uz videi draudzīgiem transporta veidiem, kas ir galvenais NAS mērķis;
9. turklāt norāda uz 2006. gada pavasara Padomes lēmumu reizi gadā pavasara Padomē veikt enerģētikas jomas pārskatīšanu un atzīmē, ka arī šis darbs jāiekļauj plašākā darbā saistībā ar Noturīgas attīstības stratēģiju un Lisabonas procesu;

II. STRATĒGIJAS STIPRINĀŠANA

Precīzāku mērķu noteikšana: skaidri starpposma un ilgtermiņa mērķi un uzdevumi

10. atzīmē, ka termins „noturīga attīstība” ir patiesi visaptverošs ekonomisks, sociāls un vides mērķis, bet tā trūkums ir tas, ka to iespējams ļoti dažādi interpretēt; tādēļ uzskata, ka šis termins ir jādefinē pēc iespējas precīzāk;
11. šajā sakarā izsaka savu piekrišanu septiņiem galvenajiem jautājumiem, kas izvirzīti iekļaušanai pārskatītajā Noturīgas attīstības stratēģijā (klimata izmaiņas un tīra enerģija, sabiedrības veselība, sociālā atstumtība, demogrāfija un migrācija, dabas resursu pārvaldība, noturīga transporta politika, globālā nabadzība un attīstības uzdevumi);
12. tomēr izsaka nožēlu, ka Komisijas paziņojums neietver nekādus jaunus mērķus un uzdevumus, izņemot saistības, ko jau ir apņēmušās pildīt ES institūcijas; turklāt izsaka nožēlu, ka Komisijas izvirzītie mērķi ir ļoti vispārīgi un tādēļ to izpildi ir grūti pārskatīt un novērtēt;
13. uzsver, ka ir svarīgi aizsargāt bioloģisko daudzveidību, un ierosina šo mērķi pievienot kā jaunu svarīgu Noturīgas attīstības stratēģijas mērķi vai vismaz īpaši uzsvērt iedaļā par dabas resursu pārvaldību;
14. tādēļ uzskata, ka ir atkārtoti jāapstiprina vai jāparedz ierobežots skaits starpposma un ilgtermiņa mērķu, tiem jābūt piesardzīgi noteiktiem, bet ambicioziem, un tie vēlāk pienācīgi un sistemātiski jāīsteno un jāuzrauga to izpilde; uzskata, ka šie mērķi jāvērs jo īpaši uz pašreizējo negatīvo tendenci risināšanu tādās jomās kā zemes un zemes resursu izmantošana, transports, klimata izmaiņas, zivsaimniecība, fosilā kurināmā izmantošana un bioloģiskās daudzveidības izsmelšana, un ar šo mērķu palīdzību jācenšas veicināt kravu novirzīšanu uz citiem transporta veidiem, ekonomikas izaugsmes skatīšanu atsevišķi no transporta jomas un siltumnīcas efektu izraisīto gāzu emisijas samazināšanu līdz ne vairāk kā +2°C salīdzinājumā ar pirmsindustriālās laika temperatūras līmeni;
15. atbalsta ierosinājumu jaunu uzsvaru likt uz centieniem mērīt resursu efektivitāti, izmantojot vides resursu uzskaiti; iesaka, ka īpaši centieni jāvelta tam, lai cieši uzraudzītu ES ietekmi uz vidi pasaules mērogā, to izvērtējot gan no patēriņa, gan ražošanas viedokļa, un par mērķi izvirzot ES negatīvas ietekmes uz vidi sistemātisku samazināšanu;
16. turklāt atbalsta Komisijas priekšlikumu par Eiropas gadu nabadzības un sociālās atstumtības novēršanai; pieprasa Komisijai nākt klajā ar konkrētākām iniciatīvām un efektīviem īstenošanas pasākumiem, lai spētu nodrošināt reālus panākumus minētajās jomās; šajā sakarā kā piemēru min Komisijas iniciatīvu, kuras mērķis ir izvērtēt novecojošas sabiedrības ietekmi un ar kuras palīdzību cenšas nonākt pie konkrētiem risinājumiem, pamatojoties uz dažādu līmeņu politikas veidotāju un pilsoniskās sabiedrības līdzdalību ES;

Izaugsmes kvalitātes uzlabošana kā NAS priekšnoteikums

17. uzskata, ka akcents uz IKP, mērot sabiedrības sasniegumus, ir jālīdzsvaro ar vienlīdz lielu uzmanību izaugsmes kvalitatīvajiem aspektiem, jo šāds skatījums ir noturīgas attīstības priekšnoteikums; tādēļ uzskata, ka jāpanāk vienošanās par ierobežotu skaitu galveno noturības rādītāju, kuri jāizvērtē un plaši jāapspriež ikgadējā NAS pārskatīšanā; uzskata, ka šiem rādītājiem jāattiecas uz svarīgākajiem dzīves kvalitātes aspektiem un jāļauj veikt kvantitatīvs un ātrs novērtējums tādās jomās kā iedzīvotāju veselība (veselības aprūpes pakalpojumu kvalitāte un pieejamība, paredzamais dzīves ilgums, bērnu mirstība utt.), informētība (izglītība un kultūra, piekļuve informācijas un komunikācijas tehnoloģijām utt.), integrācija (līdzdalība sabiedrības lēmumu pieņemšanā un sociālā kapitāla veidošanā utt.) un vides kvalitāte (gaiss un ūdens piesārņojums utt.);
18. aicina turpmāk attīstīt Eiropas sociālo modeli un ieteikumus, ņemot vērā šo modeli, dalībvalstīm veikt pasākumus tādu noturīgai attīstībai neatbilstošu tendenču apkarošanā kā nabadzība, sociālā izstumtība un sabiedrības novecošanas sekas; uzskata, ka tālab ir jāizstrādā sociālā stāvokļa rādītāji, ko pēc tam iekļaus noturīgas attīstības ietekmes novērtējumā; uzsver, ka Eiropai nepieciešams makroekonomisks pamats noturīgas attīstības veicināšanai, sekmējot videi draudzīgu iekšējo pieprasījumu, nodarbinātību un sociālo kohēziju;
19. uzskata, ka noturīga attīstība jāskata vairāk kā ekonomiska iespēja, ne šķērslis, un kā pamudinājums veikt tehnoloģiskus jauninājumus un ieguldījumus; tādēļ aicina Komisiju apvienot fragmentārās ES izaugsmes stratēģijas vienotā saskaņotā stratēģijā, kas ietver informācijas un komunikāciju tehnoloģijas un attiecībā uz resursu izmantošanu efektīvas tehnoloģijas nolūkā īstenot noturīgu attīstību un „gudru izaugsmi” gan ES iekšienē, gan ārpusē;
20. uzskata, ka ir jāveicina uz zināšanām, informētību un līdzdalību balstītas sabiedrības izveide, un šis mērķis pārsniedz Lisabonas programmā paredzēto; uzskata, ka tas veidos labākas kvalitātes sabiedrību, kura, īstenojot aizvien lielāku atbalstu IKT, var samazināt enerģijas un citu dabas resursu pieprasījumu;

Noturīgas attīstības pārvaldības stiprināšana valstu, ES un starptautiskā mērogā

21. uzskata, ka Noturīgas attīstības stratēģijas izpilde ir sistemātiski jāuzrauga, lai nodrošinātu stratēģijas pienācīgu īstenošanu;
22. aņemamas Eiropas Parlamentā regulāri apspriest Noturīgas attīstības stratēģijas mērķus un uzdevumus, ņemot vērā visu attiecīgo komiteju ieguldījumu, lai Parlaments var laicīgi izteikt viedokli par NAS panākumiem un prioritātēm un šo viedokli var pilnībā ņemt vērā Eiropadomes pārskatos par NAS; turklāt uzskata, ka Parlamentam regulāri jārīko vispārējās vai divpusējas apspriedes ar ES dalībvalstu parlamentu pārstāvjiem, lai izvērtētu labāko praksi noturīgas attīstības jomā, kā arī apmainītos ar pieredzi par NAS īstenošanu gan visā Eiropā, gan attiecīgajā dalībvalstī;
23. uzsver, ka katrā ES dalībvalstī jābūt noturīgas attīstības stratēģijai un jāveic savstarpēja labākās prakses apmaiņa; turklāt uzsver, ka NAS jomā ir jārīkojas gan reģionālā, gan vietējā līmenī, kā arī atsevišķu pilsoņu līmenī, veicinot izglītību, līdzdalību un sabiedrības

informētību par noturīgas attīstības principiem;

24. uzskata, ka pārskatiem par noturīgu attīstību jābūt visu jauno ES politikas pasākumu ietekmes novērtējumu un politikas īstenošanā paveiktā novērtējuma centrālajam elementam;
25. uzskata, ka ES līmeņa rīcība jāpapildina ar rīcību starptautiskā līmenī, lai veicinātu noturīgas attīstības principu izstrādi visā pasaulē un jo īpaši valstīs, kas attīstās strauji, un lai sekmētu ekonomikas izaugsmi un samazinātu nabadzību, vienlaikus taupot ierobežotos dabas resursus un aizsargājot pasaules vidi;
26. tādēļ aicina veikt sistemātiskāku ikgadējo paveiktā uzraudzību, lai sasniegtu Johannesburgas Rīcības programmas mērķus un Tūkstošgades attīstības mērķus;
27. atzīst, ka jaunattīstības valstīm, modernizējot ekonomiku, nav jāatkārto rūpnieciski attīstīto valstu kļūdas piesārņojuma jomā; turklāt aicina iekļaut noturīgas attīstības principus ES attīstības sadarbības pasākumos un nodrošināt tiem pienācīgu finansējumu, lai risinātu pasaules mēroga vides aizsardzības uzdevumus un vajadzības;

Papildu pasākumi

28. uzsver, jāveic papildu pasākumi, piemēram, pasākumi noturīgas nodokļu politikas un valsts iepirkuma sekmēšanai, un jālīkvidē valsts subsīdijas vairākās politikas jomās, jo tās neatbilst noturīgas attīstības principiem;
29. pasvītro noturīgai attīstībai atbilstošo lauku attīstības programmu un lauksaimniecības (tradicionālās un organiskās) nozīmību, ņemot vērā to, ka tikai ekonomiski un ekoloģiski dzīvotspējīgi lauku reģioni var apturēt lauku apdzīvotības sarukšanas tendenci un līdz ar to saglabāt svarīgāko infrastruktūru;
30. uzsver zinātnes un jauninājumu svarīgo lomu, risinot daudzus NAS noteiktos uzdevumus; pauž nožēlu, ka valsts sektora atbalsts pētniecībai enerģētikas jomā ES un tās dalībvalstīs pēdējā laikā ir būtiski samazināts, un aicina to ievērojami palielināt, jo īpaši, lai sekmētu atjaunojamo energoresursu izmantošanu un energoefektivitāti;
31. atzīst, ka klimata drošība un nepieciešamība novērst atkarību no fosilā kurināmā, kļūst par galvenajām ES politikas prioritātēm, kuru sekmēšanai efektīvi jārikojas, ierobežojot siltumnīcas efektu izraisošo gāzu izplūdes apjomu katrā valstī, bet arī sniedzot ievērojamu finansiālu atbalstu tehnoloģiskajai sadarbībai ar jaunattīstības valstīm, lai sekmētu ieguldījumus energoefektivitātes un zema oglekļa apjoma emisiju tehnoloģiju jomā;
32. uzsver sabiedrības veselības jautājumu nozīmību un to, ka šie jautājumi jāiekļauj citās politikas jomās un kā centrālā Noturīgas attīstības stratēģijas sastāvdaļa;
33. uzskata, ka NAS mērķi jāņem vērā, izlietojot ES budžetu laika posmā no 2007. līdz 2013. gadam, kā arī, paredzot darba kārtību ES budžeta pilnīgai pārskatīšanai 2008. un 2009. gadā; šajā sakarā atbalsta to, ka priekšlikumā Padomes Regulai, ar ko paredz vispārējus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu un Kohēzijas fondu, ir skaidri noteikts, ka šo fondu mērķus cenšas sasniegt saskaņā ar

noturīgu attīstību, bet izsaka nožēlu, ka tā atbalsta iezīmēšana, ko līdzfinansē no šiem fondiem, neatbilst NAS, un uzskata, ka tas būtu jāpārskata;

34. visbeidzot, uzstāj, lai noturīgas attīstības mērķu veicināšanas pasākumus nevērtē tikai, ņemot vērā īstermiņa izmaksas, bet arī ilgtermiņa ieguvumu un izmaksas, kas rastos, ja šādus pasākumus neveiktu;

35. uzdod priekšsēdētājam nosūtīt šo rezolūciju Padomei un Komisijai.